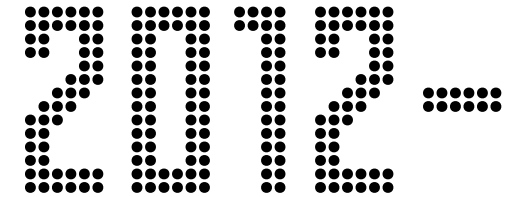

Վայր՝ Գյումրիի պետական զեղարվեստի ակադեմիա
Բացումը՝ 14 սեպտեմբերի, 2012, 13:00
Անկախության 1, 3-րդ հարկ, Գյումրի

Artists

Լիանա Խաչատրյան Բենիկ Կարապետյան Էռնեստ Ոսկանյան

Մարիաննա Յովհաննիսյան

Curator

Նախագիծը հղացել է մի շարք շարունակական քննարկումներից, թե որն է ժամանակակից արվեստի կրթության դերը Հայաստանում:

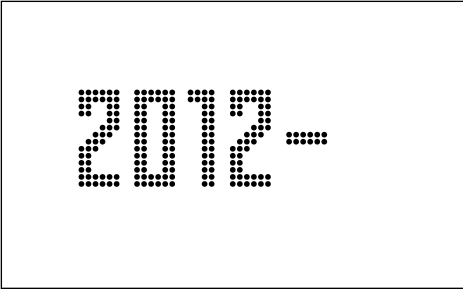
Նախագիծը և աշխատանքները զարգացել են 2012-ի ընթացքում Մարիաննա Յովհաննիսյանի նախաձեռնությամբ և Հայկական բաց համալսարանի (ՀԲՀ) Կերպարվեստի ֆակուլտետի հետ համագործակցությամբ: Այն հատուկ ձևավորվել է 8-րդ Գյումրիի միջազգային բիեննալի՝ «2012»-ի համար:

«2012-» նախագիծը հաշվի է առել Բիեննալի առաջարկած թեման թե մեթոդի, թե՞ ակնկալվող արդյունքների ընտրության հարցում և այն դիրքորոշումների միջոցով, որոնք երիտասարդ արվեստագետները գերադասել են հասցեագրել այս համընդհանուր թեմային՝ «2012»-ին: ՀԲՀ-ի Կերպարվեստի ֆակուլտետի երեք երիտասարդ արվեստագետների հետ աշխատելը միտված էր միմյանց հետ կիսելու մի զարգացող գործընթաց, ինչը հետազոտական պրակտիկաների աջակցությամբ տարվա ընթացքում կձևավորեր երկխոսություն: Սա հանգեցրեց համաձայնեցված նախագծի ուրվագծմանը՝ իրականացնելու աշխատանքները ընտանիքի պատմության նարատիվների միջոցով և դրանով խնդրականացնելու Բիեննալի թեման: Մինչ նախագծում առկա անձնական նարատիվները առաջարկում են ձևավորել մտերիմ ու ապահով տեղերից անցումնային տարածքներ, ապա միայն այն պատճառով, որպեսզի բախվել բացահայտումների հետ, որտեղից էլ

հնարավոր է հանգել ստեղծագործական և արտիստիկ գործընթացների հետ կապակցված կրթական մեթոդների ստեղծմանը: Ուստի, ի սկզբանե լինելով անձնական, նախագծի մասշտաբը ավելին է՝ կապվելով կրթության, լեզվի, պատմության, հիշողության և ինքնության հետ, որտեղ 2012 թիվը չի դիտարկվում մեկուսացված ու՛չ անցյալից, ու՛չ էլ՝ ապագայից:

“2012-” ցուցահանդես-նախագիծը Բիեննալի ներսում ներկայացնում է մի վայր, որտեղ հպվում են արվեստի երեք ինստիտուցիոնալ տարածքներ՝ տարբեր իրենց հեռանկարներով ու պատմությամբ: Գյումրիի բիեննալեն և ՀԲՀ-ի Կերպարվեստի ֆակուլտետը, որոնք երկուսն էլ 1990-ականների արվեստագետների նախաձեռնությունների տարբեր արդյունքներ են, և Գյումրիի պետական զեղարվեստի ակադեմիան, որն ապահովում է դասական արվեստի կրթություն: Այս հպումը առաջարկում է 2012-ի ներսում դիտարկելու, վերանտառելու ու պատկերացնելու, թե ինչ քննադատական գործիքներ և աշխարհայացքներ կարող է տալ արվեստի կրթությունը երիտասարդ սերնդին՝ յուրացնելու մի դիրքորոշում, որը ոչ միայն գրանցում և արձագանքում է **ժամակցների** ղոպեին՝ 2012, այլ գծում **Բիրտառական արվեստից նոր մեթոդներ** կենդանի լինելիք և պրակտիկա կերտելու **Բարձրագույն դասակարգ** զեղարվեստի ակադեմիա

ՀԲՀ-ի Կերպարվեստի ֆակուլտետ

«2012-» ցուցահանդես-նախագիծը գործ ունի մի տարածքի միտման հետ ստեղծված թե կրթական և թե արտիստական կաղապարներով: Մանսակից արվեստագետների ընտրությունը սկսեցին հետազոտությունը ուղղված անցյալին ընտանիքի պատմության՝ հատկապես իրենց տատիկների ու պապիկների նարատիվների միջոցով:

Հետազոտության այս նարատիվները թույլ են տալիս աճելու ու ճյուղավորվելու տարբեր ձևերով, ի վերջո աջակցելով ուրվագծել արվեստագետների մոտեցումը ժամանակակից արվեստի պրակտիկային: Ընտանիքի գաղափարը այժմյան հայկական հասարակության կենտրոնն է, մի համալիր փոխհատու, որը աջակցում է ազգային մասին քննարկումներին, բայց նաև այն տարածքն է, որտեղ հիշողությունները, զգացումները, կոնֆլիկտային պատմական և ազգային պատմությունները հատվում են ուղղակիորեն: Երեք ներկայացված գործերում մոդեռն ընտանիքի պատմության գաղափարը հայտնվում է մի շարք հարցերով որն է դրա մշակութային արժեքը, որտեղից է սկսում այժմյան սերունդը հատկապես ուշադրություն հրավիրելով այն փաստին, որ այս հարցադրումները հասցեագրվում են տատիկներին և պապիկներին՝ անցելով ու բաց թողելով ծնողներին: Ամեն մի աշխատանքում տատիկներն ու պապիկները հայտնվում են որպես հետազոտության սուբյեկտներ, որոնք ներկայացնում են հատուկ սերնդային անցում, որպես խորհրդանշի բանավոր պատմությունների շարունակության և դեռ հավաստագրելով որոշակի վերջակետեր ժառանգված սովետական ինչպես նաև հայկական պատմության: Այս երկու պատմությունները միահյուսված են, բայց միմյանց հետ մրցող և փոխկապակցված ազգի, մշակույթի և ինքնության կողմորոշումներով:

Պատահականությունից պատահականություն Բենիկ Կարապետյան

Ծանոթ »Սովետական Հայաստան« թերթը ներկայացված է մի վարվելաձևով, ինչը հատուկ է արտեֆակտներին և թանգարանային օբյեկտներին: Հրավիրելով մանրակրկիտ զննման՝ այս թերթի էջերը ըստ էության բացահայտում են միայն մեկ՝ արվեստագետի ընտանիքի պատմության բովանդակությունը, որը նա տեղակայել է բոլոր հնարավոր Սովետական Հայաստանի նորություններով և իրադարձություններով: Թերթը առաջնորդում է մեզ խզման և պատահականության գաղափարով, ինչը արվեստագետը կարող էր կիրառել որպես իր հետազոտության գլխավոր պատմողականություն իր հորական տատու՝ Արուս Ավետիսյանի պատմությունում:

Պատմությունը սկսում է երկու լուսանկարով, ինչը Բենիկը գտել է պատահաբար և ընդլայնել ներառելով իր՝ իրանահայ մեծ պապու հոր արմատները: Թերթի գաղափարը վերցված է այդ երկու լուսանկարներից մեկից, որտեղ Բենիկի ուսուցչուհի տառը կարդում էր «Սովետական Հայաստան»:

Քայլ առ քայլ թերթը բանում է տարբեր տեքստերով, լուսանկարներով, արվեստագետի և նրա հոր միջև Արուսի մասին տեղի ունեցած ժամանակակից զրույցով գրեթե ամեն ինչ այս ընտանիքի մասին: Բոլոր նյութերը հավասարակշռված են Արուսի առանցքային կերպարի շուրջ, և թե ինչպես սովետական մամուլի կառուցվածքը դառնում է գործիք փոխակերպելու Սովետական և Սովետական Հայաստանի պատմությունները անձնականով:

5 դաս տատիկներից Լիանա Խաչատրյանի

գործը բաղկացած է երկու վիդեոներից, որոնց ձևաչափն առաջարկում է տիպական կրթական գործիք հասկանալու համար այն որոշակի դարձած համընդհանուր տերմինաբանությունը, որն ակնարկվում է նման տերմիններով. «ընտանիք-կոմունիզմ», «բախչա-կոլխոզ», «հին տուն-մինիստրություն», «նայրիկ-պլան» և «հայրիկ-պիղներ»: Բայց արվեստագետը երևան է հանում այս պարզ ունիվերսալ կրթության խնդիրները՝ ներկայացնելով իր ուրույն պատմության տարածությունը՝ ստեղծված երկու իրականությունների լեզվի և մեկնաբանության միջոցով, որոնք խորհրդանշվում են իր երկու տատիկների միջև ստեղծված երկխոսությամբ:

Հորական տատիկը ցեղասպանությունից փրկվածների ընտանիքից է: Նա միշտ զգոն է ներկայացնելու թուրքերեն լեզվի իր գիտելիքը: Այս գիտելիքն արտացոլում է միակ կապը նրա անցյալի հետ ու նաև այն նուրբ հույսը, որ նա ունակ է այն փոխանցելու հաջորդ սերնդին՝ որպես ընտանիքի ամբողջական պատմությունը հասանելի դարձնող մի որոշակի կողմ:

Մորական տատիկը անցկում ու հավատարիմ Ստալինիստ է, ով մինչ օրս հավատում և պաշտպանում է կոմունիզմի հայացքները: Նա սուբյեկտիվ է, քանի որ շարունակում է իր թռանը սովորեցնել կոմունիզմի իրական էությունը իր սեփական փորձառության վրա հիմնված գիտելիքի միջոցով՝ որպես կոմունիստ, որն աշխատել է Մինիստրության ապարատում:

Անհանգստացնող ժառանգություն Էռնեստ Ոսկանյան

Այս վիդեո-աշխատանքը առաջարկում է շեղում տատիկների «համայնքից» դեպի պապիկների: Էռնեստի ծավալած հետազոտությունը ուղղորդում է նրան անխուսափելիորեն առերեսելու ընդհատման և մշակութային բաց թողումների ձևերին՝ ի հայտ եկած սերնդային փոփոխությամբ: Չնայած իր մտադրություններին պահելու անաղարտ մի տեսակ խորհրդանշանային սցենար՝ ծառայող որպես կապ և երկխոսություն իր պապու հետ, ակնհայտ է դառնում, որ այն հնարավոր չէ:

Վիդեո-աշխատանքում օգտագործվում է ընտանեկան արխիվային նյութ: Ընտանեկան հավաքի ժամանակ նրա պապը արտասանում է մի հատված հայկական առաջին ձայնային ֆիլմից՝ «Պեպոյից»: Այս հատվածը հանդես է գալիս որպես ազգային ֆիլմի պատմության կոլեկտիվ հիշողություն, որտեղ ֆիլմի հատվածի բովանդակությունը խոսում է ամբողջ ֆիլմի՝ հստակորեն ուղղված աղբյուրների և հարուստների միջև անհավասար իրականության մասին:

Վիդեոն էռնեստը փորձում է լինել համահունչ իր պապու խոսքին: Սինչ պապու արտասանությունն առաջացնում է մշակութային և զգացմունքային երանգներ, և կարող ենք զգալ, թե նա գիտի ում է ուղղված այն, Էռնեստի կրկնության փորձը անկանխելիորեն բերում է սխալանքներ, և կարծես զնում է անհայտ մի տեղ: